

Kisújszállás r. t. város cimere.

SZERETET

**MAGYAR REF. KERESZTYÉN
CSALÁDOK KÉPES UJSÁGJA.**

Kiadja: **TÖRÖK IMRE**

kisújszállási ref. lelkész, felelős szerkesztő.

A kisújszállási ref. gyülekezet nyugati parókiális körében minden családhoz küldöm, a keleti körben is azokhoz, akik óhajtják.

Ujságomat szíves adományokból tartom fenn. Vidékiek legalább 1 korona 04 fillért küldjenek egy évi díjul. Megjelenik havonként egyszer.

Felülfizetéseket — az ujság terjesztése érdekében — köszönettel veszek. Az adományokat nyugtázom.

Szeremley Barna

főgymnáziumi igazgató-tanár emlékezete.
(1870—1917.)

**Sirbeszéd a nagyemlékü férfiú koporsójánál
1917. szept. 18-án estefelé 1/26 óratájon.**

Uram, maradj velünk, mert immár alkonyodik, s a nap aláhanyatlott. Ámen.

A középkori tudós, nagy költemények hőse, aki a nap fényéhez, annak minden egy sugarához hozzákapcsolta idegszálaival a lelkét; aki úgy szerette a napot, hogy még alkonyodtával se akarta azt elveszíteni, elhatározta, hogy szüntelenül megy ő is, mint amaz égi vándor, napnyugat felé, gyors iramban, hogy ő fölötté a nap mindenkor ragyogjon. Ám a nap mégis csak leáldozott feje fölött.

Világos lelkü, fényes-tiszta szivü ember, akinek sirod nyitva ott, koporsód zárva itt,

elhanyatlott, leáldozott szép élet, testvérünk, mi is mentünk pályautad irányában utánad. Mentünk, mert méltó volt nyomodban járni, hiszen „ez az ember igaz vala“; mentünk utánad, aggódva kísértünk, mert féltettünk, mert szerettünk nagyon.

S mikor egyszer azt hallottuk, olyan volt a híradás, mint hosszú jajkiáltás! — hogy végzeted betelt, hogy napod leáldozott: megszálltuk könnyhullató fájdalommal szép hajlékodat, melynek falait szereteted emelte föl, köveit szereteted kötötte össze . . . Mentünk . . . Még a koporsód födele alatt is meghallád talán a tenéked oly drága éneket, a melyet ott házadban énekelünk, az atyák ősi énekét: Tebened biztunk eleitől fogva.

Kisértük aztán koporsódat a magas homloku nagy hajlék elé, a tudásnak otthona az, a te iskolád, amelynek épülését, erősödését önnönházad virulása elé helyezhetted, úgy szeretted azt. Szinte sirt a nagy falak visszhangja, mikor énekünket visszaverte: „Az embereket Te meg hagyod halni“ . . . . .

És jöttünk utánad a temető felé. Im itt vagyunk. Mehetünk-e tovább? Egyelőre nem! Keresztül fekszi utunkat, hogy követhetnénk tovább, a sirod, meg . . . a mi sirunk. Majd egyszer, áldott lélek! követünk!

Megállunk csak elgondolkozásra, bucsuszóia.

Koszorut nem tettünk, szemmel is láthatót, puritán lelked porsátora fölé. Csak egyetlen egy, az tett virágfüzért ravatalodra, akinek a te elmulásoddal életének, boldogságának virágkoszoruja korán elhervadt: édes hitvesed, árva özvegyed.

Merjek-e koszorut fűzni, láthatatlant is? Elmondjam itt, hogy tudós voltál s mi még nagyobb: bölcs; hogy tanítottál s tanultál halálig; hogy maga voltál a pontosság, a „szent“ rend; hogy maga voltál a hiúség, emberi tökély. . . . Mintha rezdülni látnám koporsód szemfedőjét és tiltó szó szűrődne át halkán koporsód ércfedelén: Vanitatum vanitas — Hábél hábálim. — Hiabavalóságok hiabavalósága . . . Ne fűzz koszorut!

Engedek a koporsó intetének, puritán!

Csak azt mondom el, tiird el csendesen s bocsássa meg ezt nékem szellemed, mert illik nekem az én tisztetnek kötelességét betöltenem — csak azt mondom el, hogy megpihen-tem egyszer annak a háznak falai között, ahol bölcsődet először mozdítá édesanyád keze és föléd áldó szeretettel hajolt. A Tiszaparton egyszerü kis paplak; mögötte az a templom — imádkoztam benne — hol fejedre a keresztség vize hullt, bizony minden cseppje a keresztség szent vizének a szivedre gyöngyözött alá. Óh mit hoztál te ki abból a házból, az életre drága utavalót, milyen szívet, érzést, milyen lelket, milyen szándékokat?!

Hallottam szólni egykor azt is, ki atyád volt, a lelkipásztort, a nagytisztességü embert, akinek homloka homlokod, lelke lelked, bölcsesége bölcseséged lett.

Hallottam, hogy édes jó anyád szive egyszer — a boldogság kapujánál, amikor fiának hajlékába költözött, a te hajlékodba, gyermekének szivéhez, hogy szive közel legyen, mint egykoron, — hallottam, hogy a szive megszakadt, tán úgy, mint egy negyedszázad után a tied. Testvéred is — tudjuk, hajh, összeomlott. Jött gyászra gyász és gondra gond. S te hordoztad, álltál, mint antik ércszobor. Erősen álltál. Fájdalmad néma fájdalom volt. Csacsogjon a patak, a tenger csendes. Fájdalomra hivatott szeretteidet, akiknek óh, mind e napig sok és nagy a próbáltatásuk, még te nyugtattad, pedig belől te sirtál legjobban. Hozzád futottak ők, erős lelked szárnyai alatt, szived körül találtak nyugodalmat, abban, kiből te is nyugtot találtál, mert szived az Urnak oltára volt.

És ő érettök és mindezért adta neked az Isten kegyelme a te boldogságodnak új kedves körét; hitvest, áldott lelkiüt s kis gyermekeidet. Kicsiny madárcák a faágon, vagy a gyönyörű fűzéres gyümölcs nem szebbek, mint ők. Képed s hasonlatosságod a lelkiükön. Szózat hívott közülök az Égből: Jövel! Sikoltottak utánad itt:

Maradj! És Te a mennyei szózatnak engedelmeskedtél, mint mindenkor. Most már ők a fényes lelki költő szavaival, aki a te tudós lelkednek, fienkölt szivednek is bálványa volt, azt kérdezik:

Kit nevez atyjának az atyátlan árva?

És te felelsz nekik a költő gyönyörű nyelvében, mert hiszen színről-szinre látod már, aki-ről felelsz, az Urat:

„Él még a jó Isten!“

. . . . .

A te épügy szeretett nagy családod, az anyaszentegyház, a reformált Sion, gyászban az is. Templomunk ormán lobogó fekete gyász. Mi voltál te nékie? — Kinek térded meg nem hajolt a bálvány előtt; ki az atyák hitét hordoztad szivedben-lelkedben, bizván abban, akiben ők bíztak eleitől fogva. De nemcsak hordoztad azt a hitet, hanem vallottad is, mert lelkiismereted az Isten ígéje és az igazság által le volt kötve. Tudhattad pedig, hogy a hit megvallók sorsa tövis korona, kereszt, lipótvári börtön, meg rápolyi gálya. Sirattunk, kinek kezedből az igaz hit, a „kösziklán épített ház“ védelmére felemelt tollat ütötte ki tegnapelőtt csak, a halál. Sirattunk, nyomodba ki lép, apolo-gétész!

Pótolhatatlan vagy a kis családban s annak láttatol im a nagyban is. Földrengés ütött ki erős követ ama Háznak fundamentomából, amelyet Krisztus épített. Márványkő, gyönyörű szobormű jellemed; minden hajléka, metszete remek. Nem Mennon szobor ám, amely kora hajnalon zeng, még idő előtt, — tett előtt szóló emberi gyöngeség — nem! Tész előbb s . . . . . azután se beszél. Tette meglepetés, mert váratlan, mert mindig nagy, mert klasszikus. Jaj, mint halálad is, megrázó, váratlan, lelkiünkre zuhant korai végzeted, a stoa bölcsői kérhettek ily halált isteneiktől.

Szivünkre zuhant megomlott szép márványszobor. . . . . Oly fenséges, oly becses volt pedig, — Róma márványa, antik jellem, letűkröződve Irtisz és Tisza drágaszép vizében. Kidőlt, óh mért nem volt aere perennius?!

. . . . .

Hol a repkény, mely ily romot befedjen? Hol a vigasz, amely oszlasson ily gyászt? A koronáját vesztő, váltó vadon tavaszra újra leveles lesz; sivatag fővényen még fakadhat fűszál; leáldozó nap szebb fénnel feltámad, mikor arany ablakát új hajnal kinyitja . . . De

egy lelkes ember, egy szükséges ember életének múltán miben találjon lelkünk nyugodalmat?

Vigaszul szolgál a nagy emlékezet. Egy bár korán enyészett, de mégis kerek élet; egy bár kettészakadt, mégis egész munkásság nagy emléke.

Vigaszul legyen, hogy ezerfelé szakítjuk, megosztjuk a gyászt, részt kérünk a magunk számára abból.

Édes vigasztalás, hogy, ki e földön a tökéletességre törekedett s azt meg is tudta közelíteni, ott, az örökéletben megtalálta, abban örökké-tig gyönyörködhetik örökboldogan. . .

Vigaszt az adhat, aki őt elvette, de aki nem hagy árvául minket s nem engedi, hogy reménység nélkül való sirással kesergessük magunkat.

Aludjál boldogan! Családod egy lesz szeretetben, összefoglata őket a te jóságod, a te szeretet-teljes lelked s összetartja áldott emléked. Hitvesed, ki halálad által mostmár igazán árva lett, Istenbe veti bizodalját, hiven őrizve a te emléked s ekként gyöngeségében is erőssé lesz. Gyermekeid felnövekednek s olyanokká lesznek, milyeneknek te álmodtad őket. A te szived, a te lelkületed, a te jellemed támaszok fel egykor az emberiségnek ő bennük.

A nagy iskola, amelyet nálad jobban sohasem szeretett senki s nem szeret, virulni fog, hogy álmod csendesebb legyen. Felőle annyi drága álmod látál, virulásáért tervet-tervre szőttél; szived vérével építetted. Tanulók népe, nagy sereg sietve megy be kapuin s falai között a munka, az igaz hit, — a te áldó szellemed fog lakozni.

Csendes legyen nyugodalmad! A kösziklán épült Ház állni fog, ostrom nem árt neki. Lesz, ki elejtett tollad felveszi. Kiknek lelkébe adtad lelkedet, vigyáznak hiven a Sion bástyafokein, hogy azon a pokol kapui se vegyenek diadalmat.

Ne jusson le mély sirod csendjébe a Karszt-szakgató ágyuk dübörgése. Pihenj csöndesen! Akunság fölött elvágató felhő, ha áldásos cseppeit kiönti, föld porába szivárgó drága cseppek vigyenek hirt hozzád, hogy boldog e földön a magyar. Eljött bár egész világ, eltiporni a magyart, de az Ur adott nekünk világ felett diadalt. Pihenj csendben, magyar katonatiszt, nemes magyar szív, porladj boldogan.

Onnan felülről boldogan tekints le azokra, akiket s miket szerettél. Lásd épülni, ha-

ladni, erőben virulni, lelkednek minden szent ügyét, eszményét. Mi pedig, ha tisztán érezni, önzetlenül áldozni, fáradhatatlanul munkálni, ügyért élni-halni akarnánk, — felkeressük sirodát s innen, hód nyugszol felnézünk reád, oda, hol élsz örökké. Ámen.

Ime a beszéd, amelyet mondtam Szeremley Barna sirja szélén. Hejh de nehéz papnak, szószólónak lenni, kedves olvasóim! Szólni, mikor némán zokogni szeretne csak az ember. Nem is kellett volna közölnöm e beszédet ujságomban, elég lett volna ennyit írnom csak lapom kezdetére s körülvonni fekete gyász kerettel: Szeremley Barna nincs többé!

Pedig ha már ennyit írtam róla, szerettem volna festeni a fájdalmat, amely szívemen átütött, mikor valaki besikoltotta a házamba: Szeremley igazgató ur meghalt. Le kellett volna írnom a temetést, amely ezerek és ezerek méltó gyászának volt kifejezője.

Ott van a sir, álldogáltam előtte tegnap. A fejfára egy koszoru borul, a nevet eltakarva rajta. E fejfa is olyan, mint ő volt életében: betöltötte a feladatot, mely rá volt bízva és nem akarta, hogy tudja valaki azt, ki volt a hű munkás, az elvégező. — Ne tudja még a balkezed se, amit a jobb cselekszik.

Imhol az ember! Veszteségünk, hogy . . . csak volt!

Szép-zöldnek nevezi egy jeles író Gömör-megyét. Amikor az történt, miről most írni akarok, akkortájt már sárga-haloványra, megbágyadt-pirosra kezdtek változni a falevelek. Ősz-elő hónap, az az szeptember 28-ik napja volt az 1817-ik esztendőben. Rimaszombat városában, egy egyszerű mesterember házához gyermeket hozott a „Gólya”. No még olyan köszönet se jutott ki soha gólyamadárnak, mint ez esetben, mert akit hozott, később a nagy-költő legdrágább, legszebb költeményét a „Gólyához” írta.

Az az egyszerű mesterember, kiről fentebb írtam, Tompa Mihály uram volt, felesége pedig a kedves, gyöngéd érzelmű, mély kedélyű Bár-

dos Zsuzsánna. Néki adta a jó Isten, most száz esztendeje épen, azt a kis gyermeket, akit neveztek vala Mihálynak. — Sok gyermekkel megtörténik az, még tán velem is ez történt egykor? — hogy már a bölcsőjében elszánják valaminek, legtöbbször — Uram bocsá! — papnak.

„E fiuból pap lesz, akárki meglássa“ . . . . Emberek elszánják a gyereket egynek, a bölcs Isten, a sors Ura, meg másnak. Alakját, testi erejét Mihály gyerek atyjától örökölte; ifju korában, ereje teljében a patkót S alakuvá csavarta. A lelkét, az érzését nyilván édesanyjától s a „Luszt cum Fabuliren“-t is, a kedvet a mesélgetéshez, vagyis: a költői talentumot, a leg szebb kincset, mi embernek adathatik. Vagy tán, mivelhogy nem sokkal születése után Igrici faluba került, amelyet valamelyik régi magyar király az „igricek“-nek, a hegedősöknek, régi dalnokoknak, poétáknak adományozott, — e helynek, e névnek sugara aranyozta be lelkét: költő lett a gyermek s pedig egyik legnagyobb költője a magyarnak.

Az emberek papnak szánták: az lett; a jó Isten költővé magasztalta fel: az is lett. Száz év után, hogy bejött fényes sugárral a világba, emlékezzünk róla.

Isten büniül ne vegye, a prédikációmba is befoglaltam e dolgot, akárcsak pár hónap előtt Arany János nevét. — Predikáltam róla, áldottam Isten nevét ő érette. Ő is prédikált vala egykor. A hajnalnak nincsenek oly ragyogó szárnyai, mint lehetett az ő lelkének, mikor kibontotta, kiterjesztette az ő hiveinek lelke fölé. Micsoda prédikációk lehettek azok, én Istenem! Szépség, drágagyöngy, aranykincs mindenik. — Imakönyvet is tett szívünk ajtaja elé, hogy, mikor a szívünket kitárjuk s emelkedni akarunk oda, hol az Ur, az imádságot meghallgató Isten, várja gyermekeinek esdő fohászait, annak a könyvnek lapjai, mint szárnyak, meglebegjenek, hozzá emeljenek.

S magyar vallásu magyarok templomában emlegetnem kellett őt — Isten iránti hálával — azért is, mert magyar nemzet hitvallója volt.

Azokban a nehéz időkben, mikor az elnyomott magyarnak magát kisirnia sem volt szabad, — a Tompa lantja csodás hangokat hallott, csak magyar szív értette. Idegenség, kapzsi, falánk, hánya-veti, lepte el a szegény letiport nemzet drága földét és merészen, mint a sólyom ahogy szokta csattogtatni szárnyát, dalt vert a költő, merész dalt akkor:

. . . hol a nyilröptü sólyom is csak
Nagyfelve járt elébb:
Csipogva fürdik s üt tanyát most
A szemtelen veréb.

Aztán szól a gólyamadárhoz, mely gyanutlanul visszatér az elpusztított magyar földre:

Ne járj a mezőn, temető van ott,
Ne menj a tóba, vértől áradott
. . . . .
Csak vissza, vissza, dél szigetje vár,
Te boldogabb vagy, mint mi, jó madár:
Neked két hazát adott végzeted,
Nekiünk csak egy volt, az is elveszett.

Nosza állították aztán a haditörvényszék elé, bünvádi vizsgálat alá vetették, már-már börtönszagu lett a palástja. Bizony sokat tört ez is a szivén.

Predikáltam róla, keresztyén hivek templomában, a Krisztusban gyűjtött nyáj előtt. Hogyne? hiszen, mint Krisztus, ő is szenvedett. Hitvesével Zsoldos Emiliával, sokat sirtak. A hamvai temetőbe virágos sirokhöz jártak, elhalt gyermekeik sirjához . . .

És nemsokára maga az erős ember is hajlott a felé a sir felé. Beteg lett a szive, keze reszket, aludni nem tud. Ötvenéves fővel a halálhoz készül. Hagyatékát, egy csomó irást, összecsomagolja, átkötözgeti, lepecsételgeti s átadja megőrzésre e meghagyással: 50 év múlva bontandó fel. Miért nem is vártam a róla való szólással a jövő esztendő júliusának: 30-ik napjáig, akkor lesz halálának ötvenedik esztendeje. Kinyitva azt magam előtt, óh mit is predikálhattam volna, szivet rázót, lelket szárnyaltatót.

Tulajdonkép Jeremiás próféta szavait hirdetem, a szentlecke szavaival kérve az Istent, hogy hozza vissza a régi jobb idöket, azt az idöt, amelyben Tompa Mihály is élt, mikor a nem volt az Uriszentvacsora kiosztásának, se vége se hossza; mikor a halott lelkipásztor sirja fölött gyászba borult hivei könyhullatással álltak nap-nap után: Kelj fel, kelj fe, mi jó papunk! Azt a kort, mikor csupa szív volt az ember, angyalok jártak-szálltak tán a föld felett, aranykor volt az, költök dalától zengett róna, völgy, halom és szállt az ének szájról-szájra, szivről-szivre és ezerszer annyi boldogság volt a világon, mint ma van. Mért nem akkor éltem?! S lesz-e még valaha olyan világ!?

Honvéd tüzérfőhadnagy, költő.

REMETHEY FÜLEPP DEZSŐ.

Megigértém, hogy írni fogok még róla s arcképét is közreadom. Ime: egykori kedves diákunk, most már nemzeti hitvallónk képe-mása s néhány szó róla, mert megérdemli. — Ő maga szerényen csak annyit ír magáról hoz-zám intézett s emlékül eltett levelében: „A Doberdón sebesültem meg, súlyosan, 15 hó-napja fekszem az ágyat“. Én istenem, 15 hónap! Micsoda a tettek idején egy tetre vágyó, egy szárnyaló ifju léleknek. Az olasz ég fényét visz-szacsillantó ágyucső helyett betegágy s a tá-bori élet, bár ezer veszéllyel tele, de gyönyörű változatossággal is teljes napjai helyett a kór-házban elhuzott keserves idők. Ott künn vágtat az élet, nagy tettekkel, benne a kórházban cam-mog a perc. Kitüntetéssel gerinclövés sebét be-takarni, megpróbálja ugyan a méltányló elis-merés, — neki is kijárt már az ezüst vitézségi-érem, ilyen kereszt, olyan kereszt, hadidiszit-ményes érdemérem kardokkal: ám én azt hi-szem, mindezeknél többre tartaná, ha meggyó-gyulván, immár ép testtel, erős tagokkal, re-pülne, nem is menne, azoknak a szívéhez, akik Turkevében imádkoznak érte. Hogy József fő-herceg és neje Ő Fenségük különlátogatással tisztelték meg az ágyán mozdulatlanul fekvő hőst s a fenséges ur maga írt előszót a költő verseihez: legyen ez is ideiktatva emlékezetéül azoknak az időknek, a mikor felsők és alantasok szivei a világborzalom tüzeiben, jobb jövőndők zálogául egybeforrtak. Gyönyörű megtisztelte-

tés ez, de azt kérdem a költővel: Melyik di-csőbb, melyik nagyobb? melyik gyógyítja job-ban azt a beteg testet, azt a költői lelket: a fő-hercegi magas látogatás-é (Áldja meg az Isten katonáink atyai jósa-gu fővezérét, magyar lelkü főherce-günket!) vagy az a levél, amelyet hoz-zám egy egyszerű asszony — tán egy édes-anya! — küldött messze földről s amelyben ezt írja: Hova irjak neki, aki azokat a verse-ket írta, olvasni akarnám drága írásait, hiszen az is, akit én imádva szerettem, ott szenvedett a Doberdón!

Még egy pár verse a katona-poétának:

Kórházban.

Szomszédos szobában
Egyik bajtárs jaidul.
Neki is kijutott
Hősnek járó bajbul.
San Michele csúcsán
Gránát tépte testét.
— Nem bizom, hogy szegény
Megérje az estét.

Már a pap is eljött,
Vállán a palást van.
Mennyi fojtó érzés
Ilyen elmulásban!
— Hogy könye ne lássék
Befordul a falnak.
. . . Holnap majd olvasom:
Hősi halált haltak.

Holnapután felzeng
A katona-banda.
S valamerre otthon,
Hallga! szívem, hallga!
Egy magyar falunak
Gyászt kondit harangja.
— S valamerre otthon
Sir egy legény anyja.

Tegnap, a zsúron.

Tegnap szememmel
Mennyi csókot szórtam
Bársonyosan ápolt kicsi lány kacsókra!
És titokban vágyón
Meleg mohósággal
Fellobbant a szívem hosszú bucsúcsókra.

Tárvanyilt zsalunkon
A belengő szellő
Uj akácvirágok fakadását hozta

És előttiünk rötes
Alkonyi nap-szinü
Tea párologzott, mesét illatozva.

S aranyos peremü
Csengő csészék öblén
Finoman, akárcsak hiu asszonylelkek
Porcellán-törékeny
Burkain a bókók:
Kis ezüst kanalak kedvvel csilingeltek.

Himezett teritőn
Metszett üvegholmik,
Pergetett sárga méz, hámozott dió, vaj,
Hizelegtek szemnek,
Hizelegtek szájnak,
— Deszomjas szívünknek mind csak nézni óhaj...

S köröskörül, tágas
Asztalunk szegélyén
Himbáló-hullámszón élő rózsaláncok:
Halovány és keskeny
Selymes leánykezek
Izegően jártak finyás finom táncot.

S cseresznyényi ajkak
Üde idegei
Játszottak szememmel, incselőn a vérig.
S gondoltam: A harcba
Visszatérő szemek
O, minek is látják, ó, minek is nézik!

És mint mesevilág
Törpe országában
Csodák varázsával zsong az üvegharang.
— Ugyan csengett-bongott
Forró ajakukról
Eleven élénkü mosolyosan a hang.

... Tegnap még bókokat
Éjtettem a zsúron.
Álmodásba tűnő lányos gyönyörűség!
... Vége a kacajnak,
Letelt a szabadság!
Ujra harcba szólít hon- és királyhiúség!

És ma már Doberdó
Csukaszürke hátán
Szürcsölöm a teát, leánymosoly nélkül . . .
De a leánymosolyok
Várjanak ránk, addig,
Mig a hitvány olasz térden állva békül!

Két tisztos presbyter halála és emlékezete.

Szeptember hónap negyedik napján néhai **Zsoldos Máté** régi presbytert, buzgó templomos keresztyén embert kísértük utolsó útjára. — Amaz eszes kun emberek közül való volt, akikkel öröm szót váltani, homlokukról, szemükből értelem ragyog ki, szavukból, beszé-
dükéből az zeng lelkünk felé. Sok szomorúság, gyász érte már azt a derék családot, amelynek feje volt e boldogult ember; gond, baj, csapás nem kimélte őket. De csak annál jobban biztak a sziveinket próbára tevő nagybölc Istenben. Emlékezem arra is, hogy abban a családban és az ő hozzájuk közelebből tartozó rokonságban, nem szokott egyedül járni a csapás. Hejh, bokrostul jön az mindenütt is, ő szívükre meg kiváltképen jött. Visszanézek. Évek előtt temettük a boldogultnak hitvesét s akkortájt pihent el a halott hitves testvére is; még egy ifjabb lény is koporsóba szállt a családból. Régebben is volt már ily többszörös gyászuk. Szinte reszket már a szívök, ha koporsót látnak s aggódó lélekkel várják a másikat. Ne így legyen most, könnyörülő Isten. Bételt a mérték, legyen elég, Uram, legyen elég!

A boldogult agg embert szerette az Isten, pótolni akarta tán sok veszteségét s bétöltötte őt napokkal és esztendőkkel, tul a 80 év hatá-
rán terjesztvén életét. — Értelmessége, munkaszeretete felemelték őt; városának hivatalnoka volt sokáig, majd egyik helyi pénzügyintézetnek érdekében munkálkodott s az anyaszentegyháznak is őrállója volt.

Emlékezete legyen áldott!

Egy hónap multán, hogy az előbbieken elparentált régi tisztos presbytert eltemettük, október hó 4-ének estéjén zárta le végső álmra szemeit **Cs. Nagy Sándor** tisztos presbyterünk is, 74 esztendő korában, ki 45 esztendeig volt egyházunknak hiu és buzgó tanácsosa. Még elgondolni is szép, a 29 esztendő ifju embert egykor mint állította oda a gyülekezet bizodalma a „vén“-emberek tanácsába. — Nemcsak egyházának volt pedig ő hivatalos munkása, hanem városát is szolgálta 27 éven át, betöltvén azt a szép s mindenek becsüléséről tanuskodó hivatal, a városgazdai tisztséget. Város-gazd' uram nincsen többé! Jól mondta azt egy bölc ember,

kegyelmes ur, miniszter volt: Ne menjen hivataloskodásból senki nyugalomba, mert a nyugalomba menés próba-temetés. Ez esetről is, amelyről most írok lelkem őszinte fájdalomával, — bebizonyosodott. Városgazda uram, ez a tiszteletreméltó ember is, megfáradván hivatalos tisztsége gondjaiban, nyugalomba vonult s ime a földi nyugalomból hamar el kellett mennie az örök nyugalomba. Felette sajnálom, hogy nem láthatom őt többé: szép öreg ember volt. Haja, mint a hófehér galamb tolla, arcán egészség pirossága. Sokszor láttam őt, mint ifju szívek ünnepi emberét, mint násznagyot; ki számálhatná meg, hány lakodalomban végezte e tisztelet nagy örömmel s mindenkinek igaz öröme is. Ti, kiket oltárhoz ő vezetett, emlékezzetek meg róla, ne feledjétek el soha őt. Hiven forgolódtok köztetek, hol a menyasszonyi fátyol lengett s menyasszonyi koszoru hajlott a mátkák homlokára, hol lakodalmi dal s zene zengett: s ime már halotti ének zendül ő fölötté s halkán sugható szemfedő beszéli, hogy, akit sokan tiszteltünk, szerettünk, — elmegyén közülünk.

Sokakon segített tanáccsal, fáradozással, mikor egy-egy családra gyász szakadt, elaludott kedves halottjaink végtisztességét nagy jószággal intézte. S ime már ő felette kondult a harang, ő neki készítjük a végtisztességet.

Szép élete volt, szép halála lett. Harangszóra indult az Ur szent házába; reggeli harangszó hívta hivataloskodása helyére s halálának napján, mikor még délben az ő asztalához telepedett, este már, mikor az Ur hajlékának tornyából csendesen szállt szerte az estharang kongása, elpihent örökre. Most is, a harangszó hívta el.

Én keresni fogom őt sokáig: a templomban, a tanácskozás helyén, az utca során, hol munkálkodása helyére ment hűséges pontossággal . . . Keresem, keresem, de csak nem találok, oda kiinn lesz, hol az őszi fák szórnak omlatag koszorut a pihenők áldott sirhalmaira.

Lelkipásztorok arcképcsarnoka.

VARGHA ZOLTAN,
szalóki lelkész.

Városunk most már boldogemlékü szülöttének: néhai Koncz Sándornak örökében szolgálja Isten országának ügyét egyházmegyénk ezidőszerint legifjabb lelkipásztora, akinek nevét e cím fölé irtuk. — Koncz Sándor? Alig tudom elképzelni is, hogy ő pihen a mi temetőnkben, az az örökös tevékenység, tervezés, építés maga Gyönyörű iskola, szinte kinőve a kis Szalók kereteiből; hatalmas lelkészlak, új orgona . . . tervező, alkotó munkásságának emlékei. . . Ha a sírok alól szózat szállna fel, tán a költő szavaival azt mondaná e porladó lelkész a lelkészutódhoz:

„Amit én nem épen diestelenül kezdtem,
Folytasd te azt, utód, teljes dícsőséggel“ . . .
A munka folytatásában segítse Isten az ifju lelkipásztort!

A B. F. R. A.

Halottaink 1917 aug. és szept. hónapban (Kisujszálláson).

Halálozás napja:	Temetés napja:	Név:	Kor:
Augusztus 3.	4.	Mile Judith, özv. Kun Pálné	86 év
„ 5.	7.	özv. Balogh Andrásné, Tóth Sára.	68 év
„ 6.	8.	P. Nagy István, P. Nagy István és Vatai Eszter fia	19 év
„ 7.	9.	Kis Erzsébet, Kis Juliánna leánya	1 év 1 nap
„ 8.	9.	özv. Oláh Andrásné, Kis Rozália	63 év
„ 8.	9.	Szatmári János, kutásó	65 év

Augusztus	9.	11.	Pocsaji Sándor	79 év
"	13.	14.	Ari Eszter, özv. Szilágyi Lukácsné	76 év
"	13.	15.	Bartus Juliánna, Szász Jánosné	29 év
"	16.	17.	Boleman Béla, magánzó	51 év
"	18.	19.	Mihály Emilia, Tuka Imréné	30 év
"	18.	20.	Juhász János, Juhász Miklós és E. Balázsi Mária fia	11 hó
"	21.	23.	Tuka Sándor, földm.	70 év
"	22.	23.	Z. Szabó Lajosné, Rácz Erzsébet	78 év
"	23.	24.	Mázik András földm.	52 év
"	22.	24.	Mile István, vasuti raktárnok	61 év
"	22.	24.	özv. Szücs Bálintné, Karikó Erzsébet	68 év
"	24.	26.	Z. Kovács István	5 év
"	25.	27.	özv. Hegymegi Lajosné, Solymosi Juliánna	65 év
"	27.	28.	Földesi Mária, Földesi Mária leánya	2 ¹ / ₂ hó
"	28.	30.	Deme Margit, Deme Kálmán vasuti váltókezelő és Kurucz Róza leánya	4 hó
"	28.	30.	özv. Kis Gy. Sándor, napszámos	69 év
"	28.	30.	S. Kása István, S Kása István napszámos és Simai Zsuzsanna fia	13 év
"	26.	30.	K. Kovács János, fm.	80 év
"	30.	szept. 1.	Mészáros Juliánna, özv. Barta Andrásné	95 év
Szeptember	1.	3.	Mészáros Zsófia, Gy. Szabó Mártonné	73 év
"	3.	4.	Zsoldos Máté, presbyter	82 év
"	6.	7.	özv. Kiss Lajosné, T. Kis Eszter	45 év
"	13.	14.	Bana Juliánna, Papp Jánosné	45 év
"	16.	18.	özv. Szücs Lajosné, Czaga Eszter	67 év
"	16.	18.	Szeremley Barna, főgymn. igazgató-tanár	37 év
"	18.	19.	Karakas Istvánné, Szabó Eszter	71 év
"	19.	21.	Nagy Endre, Nagy Eszter fia	2 év
"	21.	23.	Balogh Lajos	65 év
"	28.	30.	Barta Mártha	50 év

Kegyes adományok a »Szeretet« céljaira:

Darvas Mór	2.—	Fási Lajos (a harctérről)	3.—	Bartha Károlyné	2.—
Makláró Károly ref. lelk. (Kunhegyes)	10.—	Szabó Ferenc	6.—	ifj. Konez Imruska	50.—
Lantai Ferenc (Kunh.)	4.—	Nánássi László	2.—	Pál Károlyné	4.—
Asztalos Gyula (Kunh.)	4.—	Boda I.őrinc (Dévaványa)	5.—	Varga János	2.—
Balogh Péter	4.—	Vigh Antalné	30.—	Bikki Istvánné	1.—
M. Nagy István	4.—	Oros Lajos (a harctérről)	1.—	Fejér József tanár	10.—
Tóth Mihály (Nagyvárad)	2.—	Glaser Ferenc (a harctérről)	3.—	dr. Mészáros Gyula ügyv.	10.—
Fülöp András	3.—	V. L.	3.—	Mészáros Jenő	8.—
Pápai Eszter (Olasz-Liszka)	10.—	Szentpéteri Zsigmond (a harctérről)	5.—	Ábri Lukács	2.—
Németi Imre (Kunh.)	5.—	Saja Sándorné	1.—	Kasszay Gézané	2.—
Ari Lajos	4.—	Frenkl Sándor	10.—	Kálmán Gábor	10.—
Bordács Tamás	20.—	Ábri Károlyné	2.—	Vig Gyula	2.—
K. K.	2.—	Bugyik Mihályné	1.—	Szarka Juliánna	1.—
Szilágyi Istvánné (Turkeve)	5.—	D. Szabó Albert	1.—	özv. Kiss Mátyásné	4.—
özv. Kiss Miklósné	1.—	ifj. Szabó Gergely	4.—	özv. Sz. Balog Áronné	1.—
Pajti István	4.—	dr. Tóth Lajos ügyvéd	20.—	T. J.	1.—
Farkas Sándor s. lelk. (Milota)	3.—	Máry Bertalanné (Tiszanána)	3.—	Sz. Máté Lajos	1.—
B. Fodor Balázs	3.—	özv. Janó Albertné	3.—	Sz. Máté Kálmánné	1.—
Darvas Gyula	4.—	Schwartz Izidor (Kunh.)	24.—	ifj. Balogh Balázsné	2.—
Cs. Nagy Sándor	10.—	Timári Imréné (H.-nánás)	4.—	Nagy Gy. András	2.—
özv. Vigh Albertné	5.—	Weisz Simon	2.—	özv. Sz. S.	2.—
Pólya Károly	4.—	Ungár N.	6.—	Monoki János (Besztercebáhya)	5.—
Ábri Mihály	2.—	Kürthi Kálmán	4.—	G. I.	4.—
özv. Nyikos Lajosné	2.—	Csillag Istvánné	2.—	Imre István	2.—
		Pápai Gábor (Mezőtur)	2.—	Cs. Nagy Gábor (Óváros)	1 20
				Isten áldása szálljon a kegyes adakozókra!	